కథానిక

అల్లో నేరేడు

మల్లాది రామకృష్ణశాస్త్రి

ఎబ్బే! ఇప్పటి పట్నం మునుపటి పల్లెకాదు. మునుపటి పల్లె ఆనవాలే ఇప్పుడులేదు.

పాడూరులేదు-కూలిపోయి పునాదులు మిగిలిన గుళ్లులేవు, గోపురాలులేవు! ఎంతలోతుతవ్వినా నిధులులేవు, నిక్షేపాలులేవు; ఆ పరగణా హోల్ మొత్తం మీద, అప్పుతురాలిన గింజన్నా మొక్క మొలవలేదు. అప్పటికి మొలిచిన మొక్కన్నా మానుకట్టలేదు. ఆ నాటికి నిలిచిన మానన్నా, ఒక్క బోదెన్నా, సత్యానికి నిలువలేదు. సంజె దీపం వేళకు కళగా ఉన్నపల్లె, మళ్ళీ చుక్కపొడిచే వేళకల్లా, ఒక్కమొయిని సురేసుకు పోయినట్టు పోయింది.

ఏమైపోయిందంటూరు?

ఎండకన్నెరుగని ఆడకూతురు అయినవారింట పుట్టి అబ్బనాకారంగా పెరిగి, ఆ యింట అడుగు పసుపు పారాణితో, పాపిటగొట్టుతో, చెంపన చుక్కతో సిరులబ్బె చూపుతో యీ యింట పెట్టిన ఆడకూతురు చేయరాని పాపం చేయక పోయినా మోయరాని నింద మోసింది. అయ్యో పాపం! అన్నవారు లేకపోయిరి. కుయ్యో అన్నా గోడు ఆలకించేవారే కరువైపోయిరి. ఆ బిడ్డ ఎంత హడలిందని! ఆ తల్లి బ్రతుకు ఒక్క చిటికెలో చీకటిగుయ్యారమైపోగా ఎంత కుమిలిందని?

ఒక్క కన్ను మూసింది. ఒక్క కన్ను తెరిచింది. ఎందుకు యిచ్చావమ్మ యీ పుటక? అంటూ కన్నతల్లిమీద గావురు మంది. కానరాని తల్లికి మొక్కుతూ గావురుమంది. తెరిచిన కన్ను నిప్పులు చెరింది. మూసిన కన్ను ఒక్క ముత్తెం విడిచింది.

ఆ రవంత ముత్తెం సముద్రమంత అయింది. సముద్రం- సముద్రం ఏడుసముద్రాలంత అయింది. ఏడు సముద్రాలు ఏక ఉప్పెనైంది.

ఉప్పెనొచ్చి ఊరు ముంచెత్తింది; పోటొచ్చి పాపర అంతా తుడిచిపెట్టింది.

తుడిచి పెట్టినంత మేరా - వానదేవుడొచ్చి, కల్లాపి జల్లాడు. గాలిదేవుడొచ్చితడి ఆరబెట్టాడు. సూర్యభగవన్లు అప్పుడు తెరపిచేసుకుని వచ్చి, భూమ్మీద ముగ్గులల్లే సెరియలిచ్చాడు. అంతే, ఆ పొద్దు మొదలాయె ఆ గడ్డమీద ప్రాణాడదు: ఆ నింగిమీద పిట్టాడదు.

సరేనయ్యా- మరి, ఆ ఆడకూతురుకొచ్చిన నిందేమిటుంటారు!

ఆడకూతురికి రారాని నింద!

అయిన యిల్లాలికి కలలో అన్నా రాకూడని నింద! కట్టుకున్న మారాజే తప్పుబట్టైనే- ఆ తల్లిని అంతమాటంటే పాపమనన్నా తలచక పోయెనే- ఒట్టూ సత్యాలూ నమ్మకపోయెనే- ఇంకేంజెయ్యనా తల్లి? ఇంకెవరితో మొరబెట్టుకోను ఆ అమ్మ?

సీతమ్మంటే సీతామ్మవారేనయ్యా! ఆ అయ్య రాముడంటివాడేనయ్యా! అయితేనేం, మూడు పువ్వులూ ఆరు కాయలూ కావల్సిన బతుకు మూణ్ణాళ్ల ముచ్చట అయింది; ఆ కాపురం ఆరిపోయే దీపమల్లే ఒక్కసారి భగ్గుమంది.

సీతమ్మ సిరిగల యింటపుట్టింది. సంపదున్న యింటికివచ్చింది! ఆబిడ్డతెచ్చిన సారె పల్లె అంతా ముమ్మారు పంచిపెట్టినా, ఎక్కిదక్కి మిగిలింది. రామయ్య కుటుంబం అంటూరా, పరగణా పరగణాకంతా మోతుబరీ అనుకోండి; వారికి ఏం తక్కువ? గీతొక్కటే తక్కువ; బ్రహ్మరాసిన రాతొక్కటే తక్కువ!

సీతమ్మ అల్లా వైభోగంగా సార్లెతో-చీర్లెతో తర్లివచ్చింది; వెంటను, పట్టెమంచం వచ్చింది, పానుపొచ్చింది; రంగరంగ వైభోగాలొచ్చినాయ్.

తూర్పువేపు గదిలో పానుపేశారు; పడమ

వచ్చిన చుట్టాలందరూ, జాజంబంతులు ఆడుకున్నారు.

మేజువాణీలు చేయించుకున్నారు.

తెల్లవారుజామునే ఎక్కడవారక్కడ అలసిపోయినారు; చోటుచూసుకు సొమ్మసిల్లిపోయినారు.

సీతమ్మ అంతదాకా మేలుకుండలా! ఆ బిడ్డెలూ ఆ చోద్దాలూ ఆ తల్లికి నచ్చలా!

వచ్చే ఆవులింతను చిటికవేసి ఆవులించింది. అక్కడనుంచి బద్ధకంగా లేచిపోయింది. బద్ధకంగా పోయిపోయి ఆ నిద్దురమత్తులో, అల్లాగే పక్కమీద చోటుచూచుకుని వాలిపోయింది. వాలిన పళాన నిద్దరోయింది.

ఏ మూలనో కునుకుతీసిన రామయ్యకు కోడికూత వేళకు ఎవరో వెన్నుచరిచినట్టు మెళుకువ వచ్చింది. తానున్న వెంపు చూసుకున్నాడు, తన వెంపు చూసుకున్నాడు. ఒక్కఒళ్ళువిరుపులో, పట్టిమంచం యాదకొచ్చింది, పండంటిపిల్లది యాదకొచ్చింది. లేచి నడింవాకిలికొచ్చాడు. చుక్కలమీదికి చూశాడు, ఇంకా జాము ప్రొద్దుందికదా అనుకున్నాడు. ఈసూరుమన్న ప్రాణికి ఉత్సాహం వచ్చింది. ఒంటికి వేడొచ్చింది, చెంపకు ఒరమాపొచ్చింది. చివాల్న పోయినాడయ్యా, పానుపువేసిన గదిలోకి.

సీతమ్మ పొత్తకమల్లే ఒత్తిలి పడుకుంది, మాంచి నిద్దర్లో ఉంది. అట్టై పరకాయించాడు. అడుగులో అడుగేసుకుంటూ చెంపమీద చిటికేశాడు. చిటికేసినంత చిరునవ్వునవ్వాడు. అంతే ప్రాపతం ఆ యింటికి.

చిటికెలోనే మేలుకుంది సీతమ్మతల్లి. చిరునవ్వుకు నాగసారంవిన్న ఆడత్రాచైంది. పంచప్రాణాల్తోనూ మిడిసిపడి ఆ మెడ కావిలేసుకుంది. ఏమో కులికింది. ఏమో గునిసింది. ముచ్చటాడే పాణంనేరని చిన్నది మూగపోయింది. అయితేనేం గడియలతరబడి వేగిన వేగూ-సాగిన సోగూ, కనుపాప విప్పిచెప్పింది.

చెప్పిందయ్యా చిన్నదాని కనుపాప. ఆకళింపయిందయ్యా, చినవాడికి. చిలకముక్కుకు దొండపండందినట్టు, జీరు గోంకి చిప్పురాకు అందినట్టు సుఖపడేవాడే!- సుఖపెట్టేవాడే - కాని, చిన్నది ఆ నోము నోచలేదు. చినవాడికి ఆ అదృష్టం పట్టలేదు. తొలిముచ్చటకు తలకట్టుగా, సొక్కిసోలుతూన్న చిన్నది-అటువాలేదల్లా చటుక్కుమని ఇటుకేసి బెదిరి, త్రుళ్ళిపడి కెవ్వున కేకవేసింది.

ఆ వేసిన కేకకు ముసుగుదన్ని ఒళ్లుతెలియని నిద్దర్లోఉన్న ప్రాణి చింబోతల్లే ఎగిరి గంతేసింది. ఆ చింబోతు, చింబోతంటూరా కాదు కాదు. రామయ్య తమ్ముడు కామయ్య: బంగారువంటి మనిషి, బంగారమంటి మనసు-భయమూ భక్తీ ఉన్న పడుచువాడు.

కెవ్వుమన్న కేకకు మెళకువవచ్చింది. అన్నను చూశాడు, వదిన్ని చూశాడు. తానున్న పానుపు చూశాడు. అయ్యో రామా అని అంగలార్చి, అన్న పాదాలమీద పడిపోయినాడు. అవురుమన్నాడు. ఎంత తప్పింది-తప్పని వాపోయి, తల నేలనేసి కొట్టుకున్నాడు. ఆఖరికి, - అన్నా! అన్నాడు 'వదినె మనింటి కొచ్చిన పండగలో ఒళ్లు మరచిపోయినా, అటునుంచి వస్తున్నా, అంగరొత్తులు గుప్పుమన్నాయి. ఆగిపోయినా గుమ్మం వారకొచ్చి తొంగి చూసినా, గుమగుమా అత్తరు దీపం వెలుగుతూంది. కన్నెదర పాలమీగడల్లే పానుపు అగుపించింది. తడిమి చూసినా-తబ్బిబ్బైపోయినా, నడుం అదే వాలింది. ఒళ్లు అదే అదమరచింది. మగత మగతగానే పట్టు కుచ్చులాటి శాలనా పైకి లాక్కున్నా, ఒక్క కునుకు తీసి వేద్దామనుకున్నా-మరి ఒళ్లు తెలియలా! నా మనవి. ఇంతేనన్నా!'

కామయ్య తల ఘెల్లున తన్నాడు రామయ్య తండ్రి ఒళ్ళు తెలియని ఉగ్రంతో! మెడ నరాలు ఫెటఫెట మెటికెలు విరిగినాయ్! అంత తాపూ తిని, కామయ్య గుక్క తిప్పుకున్నాడు

'పర్వతంలాగా పడుంటివే. కానరాలేదా తల్లీ!' అన్నాడు.

వెక్కి వెక్కి వచ్చే దుఃఖం ఆపుకుంటూ, 'నా దైవం అనుకుంటినయ్యా! అలికిడైతే మెలకువ వచ్చేనని పట్టి నిలకరచుకుని పండుకున్నానయ్యా!' అన్నది సీతమ్మ.

'విన్నావుగందా అన్నా' అన్నాడు లేని సత్తువ తెచ్చుకుంటూ, కామయ్య. అనడమేమిటి, మళ్ళీ అన్న రామయ్య మరో తన్ను తన్నాడ

మేమిటి! తన్నిన తన్నుకు, మెడనరాలు మరిన్ని మెటికెలు విరిగినయ్. గుండెలు, నాభిదగ్గిరికి నుంగిపోయినాయి పడగ విప్పిన తాచైనాడు రామయ్య. నిగురలేచిన సింహమైనాడు. రామయ్య ఏనుగంత సత్తువొచ్చింది. పట్టిన గుప్పిటి పట్టు విదిలించుకున్నాడు. తూలే కాలు దుయ్య బట్టుకున్నాడు. చీమైపోయి, దోమై పోయి, అంటున్నాడు గందా! 'అన్నా! నా మనవి ఆలకించవయ్యా!'"

అన్న-రామయ్య ఏమాటా చెప్పడే-కాళ్ళా వేళ్ళాబడి బతిమాలుకుంటోన్న తమ్ముణ్ణి కన్నెత్తి చూడడే!

పోయిపోయి ఏటిఒడ్డున కూచున్నాడు. పైన గొడుగల్లే మబ్బుంది. సిగలో పువ్వల్లే సూర్యుడున్నాడు: వింజామరల్లే గరుడపక్షి ఆడుతూంది.

ఆడుగులో అడుగేసుకుంటూ రామయ్యొచ్చాడు: అల్లంతదూరాన సీతమ్మొచ్చింది. వచ్చి వచ్చి-మూగేసుకుపోయినారు. నోటిమాట రాక-పలుకరించలేక-

జామైంది: గడియైంది రామయ్య కదిలాడు. ఒక్క ఊరు కురికాడు. తమ్ముణ్ణి పట్టుకుని గాను గాడేశాడు.

జామపండల్లే విచ్చిన గడ్డం చేత బుచ్చుకుని, రామయ్య నొప్పితో అన్నకు మొక్కాడు.

"ఒంటి ఊపిరినవుంది ఈ పుటక! - ఒక్క ప్రాణమూ పుచ్చుకో అన్నా! - ఉడుకుమీదున్నావ్! ఉగ్రాలమీదున్నావ్ - ఈ పళాన నన్ను తెగయ్యకపోతే నువ్వు బతికేట్టులేవు:" అని బతిమలాడాడయ్యా! -

"ఒంటిపాన్పు మీదుంటిరే-పిల్లమనసేయలా!"

"రామరామ!"

"చెయి మీదికిపోలా?-"

"చెయిలేని పుష్పం తవ్వి తల కెత్తుకున్నాడు బిడ్డ-తల్లొచ్చి-పక్కను పండుకుంది. అది అన్నెం అంటావా?"

"పదిన్ను కంట జూడలా!"

"ఒక్క రెప్ప-"

"వల్లమాలిన చక్కంది: ఒక్క రెప్పలోనే మనసు గుంజుకుపుంటుంది! - నీవు ఓ రెప్పను చూశావు! నేను వెయి పుటకలకని మనసిచ్చాను-నిన్ను చీల్చినా మచ్చపోతుందా?-" పసిపిల్లడల్లే బావురుమన్నాడు రామయ్య! అంతతో తమ్ముడు ఉగ్రుడైనాడు

"తల్లివయే భాగ్యం తాళికట్టి తెచ్చుకున్న వాడు దక్కనీయలా! పోనీకే అమ్మ కన్నవారు పేరెట్టుకున్నందుకు, ఆ తల్లి కష్టాలే నీకూ వచ్చినాయా! మల్లెపూవల్లే మాయింటికొచ్చావ్. సిగలో ముడుచుకోడం నేరకపాయె. కళ్ళవద్దుకుంటున్నా తల్లీ. మాతప్పులు కాయద్దు - మావంగసం నిలవద్దు. శిక్షించక జాలిదలచావో వేయిపుటకలు పుట్టి వెంటాడుతా-" ఒక్క బిగివిని ఈమాటలనేసి సూరడికి మొక్కి రామయ్య తూరీగల్లే పోయి ఏటిలో కలిసిపోయినాడు.

'వాడు రాకుండా వాడేపోయినాడు యింటికివస్తే ఏలుకుంటా' నన్నడయ్యా! సితమ్మ ఉలకలా. 'పల్లెకుపోతే తలెత్తుకు తిరగలేను—ఏం గందరగోళంగా ఉందో-ఎన్ని కమామేషులు పుట్టినాయో-అన్నీ వరంలేని నాలుకలు-'. సీతమ్మ పలకలా!

"కాపురం పాడుచేసుకుంటావా?-" సీతమ్మ మరింత ఉగ్రంగా నవ్వింది. రామయ్య పాటేలల్లే రొప్పుకుటూ పారిపోయినాడు. పల్లెలో కనబడ్డ వాడల్లా పలుకరించాడు. కంటబడిన ఆడకూతుకల్లా నిలవేసింది! ఏమైంది సీతమ్మ? ఏటొడ్డున్నుంది. తాడు తెగించిందా నువ్వు విడిచావా? దైవానికి తెలియాలి. ఊరుకు వంక తెచ్చింది! కత్తులు లేచినాయ్, కటార్లు దూసినాయ్-పల్లెపల్లే ఏటివారకు దండుకట్టింది.

అక్కడ సీతమ్మ తపసులోఉంది. ధ్యానంలో ఉంది. దిగువనే కాదనో సందడాయె. రానురాను, మందొస్తున్న అలికిడాయె. ఓరచూపు చూసింది. ఒక్కకన్ను విచ్చుకుంది. పుట్టబోయే బిడ్డలు కేకున్నారు: తరించబోయేటి వాళ్లు తల్లీ అన్నారు. ఏదీ వినలా ఆడపుటకైతే యింత అలుసా అనుకుంది. రామయ్యను తలుచుకుని, నాతండ్రే అనుకుంది. ఒక్కపుటక పుట్టావ్ నన్ను ఉద్ధరించావ్. మళ్ళీ జన్మలెత్తే పనిలేదు. పగదీరుస్తున్నా బయల్లో కలిసిలో...అంది.

తెరచినకన్ను నిప్పులు చెరిగింది.

అందుకు ఇదీ కథ-! ★